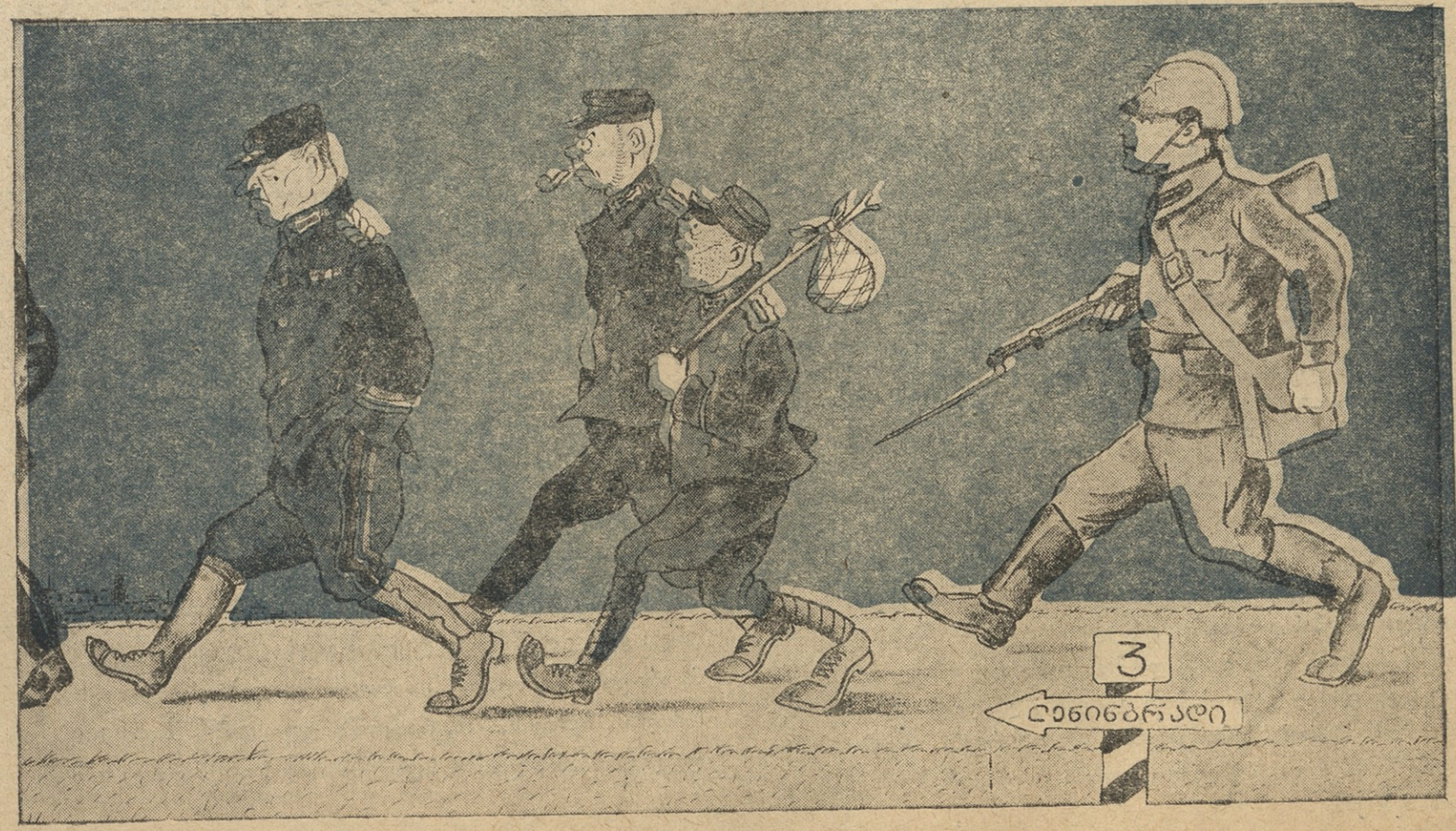

ს ე ბ ე ბ ი

ფაუისტი ფელდფეხელი: — რატომ შეაჩერე სროლა? უკვე შეტევას ვიწყებთ.
 გერმანელი ჯარისკაცი: — არ შემოძლიან, უკვე გამითავდა.
 ფელდფეხელი: — რა, ვაზნები?
 ჯარისკაცი: — არა, არაყი გამითავდა.

4/11/41 41
 5
 312

თათრუინური ნინასნარგეყველა ე

ფინელი ტყვეები: ჩვენი მაიორი ამბობდა „ორ დღეში ლენინგრადში ვიქნებით“ და კიდევ გამართლდა მისი სიტყვები.

ეს წვერბლაგვი იარაღი
წრიპინებს და არ ისვენებს,
სიბინძურეს ანთხევს მულამ
და ჭორების ზღვას აყენებს,

ან კი რა ქნას, როს სიმართლე
მის ხელობას არ უდგება;
თვით ურემიც ხომ ჭრიალებს,
როცა ძალა დაადგება?

ფიქრის სიზმარ-სხალი

დღის განმავლობაში ფრონტზე მნიშვნელოვანი არაფერი მომხდარა. ჩვენმა არმიამ განადგურა მტრის ორი დივიზია.

(საბჭოთა საინფორმაციო ბიუროს ცნობებიდან)

რამდენიმე კვირაა, რაც ფიქრის თვალს ძილი არ ეკარება. ჩათვლიდავს თუ არა, კომმარულ სიზმრებს ნახულობს. მის მიქან-ცულ ცნობიერებას ათასგვარი ფიქრი უტრიალებს. აი ახლაც ცდილობს ძილს მისცეს მისი „არაული“ თვლები. მხედველობას მართლაც ბინდი ჰფარავს, ყველაფერი მის გარშემო ბურუსში ეხვევა, კომმარული ფიქრები უფრო მკვეთრად, უფრო მძლედ იპყრობენ მის აზროვნებას. ფიქრებს მოჩვენებები სცვლიან. მის წინ ჰამლეტის აჩრდილი დგება.

— ყოფნა... არ ყოფნა... — ჩასძახის მას დანიის პრინცის სილუეტში.

— არ ყოფნა! არ ყოფნა! ილუბები... ქრები... — მოესმის საზარი ქარის ზუზუნა ფრთებით მოტანილი ბგერები. მის თავში ათასგვარი ფიქრი ტრიალებს: თვეზე მეტია, რაც წითლებთან ომი დაიწყო... ორ კვირაში კრემლის კედლებთან აპირებდა სურათის გადაღებას.

— წითელი მოედანი, კრემლის საათი — ყველაფერი უნდა გამოჩნდეს. — უთხრა ფოტოგრაფს.

— ადვილი სამსახურია. რა პოზაში ვნებავთ?

— სწორედ იმ პოზაში, ეიფელის კოშკის წინ რომ გადავიღე.

— ბოდიში, მაგრამ ნაპოლეონის პოზა ხომ არ აჯობებს? სურათებისა და პოზების უფრო მდიდრული კოლექცია იქნება.

— ნუ ყბედობ! მზად იყავი და მოსკოვში ადგილზევე გეტყვი რა პოზაც აჯობებს! — დიდი რიხით გააფრთხილა ფოტოგრაფები. მერე რა მოხდა? ოო!.. სამარცხინო იმედგაცრუება. თვეზე მეტია რაც ომი დაიწყო და კრემლის კედლებს კი არა, კრემლის ცასაც კი არავენ აკარებს.

— ოხ საძაგელი სლავიანები! ბრიტანელებზე უფრო უპურმარლო ხალხია, ამიტომ მძაგს მე ისინი. მე მოვსპობ მათ, როგორც გავიმარჯვებ...

... მაინც სად არის გამარჯვება? რატომ გაგრძელდა ეს მანძილი მოსკოვამდე? საფრანგეთი ავიღე — დეგოლის ჯარი მაინც ძალას იკრებს... სირიაც კი მას ჩაბარდა და ფრანგი ხალხი მის დაძახებას ელის... ინგლისი? ბრიტანეთი? მილატეს იქაურმა მეგობრებმა... ცუდ დროს მილატეს. ორ ფრონტზე მებრძოლებენ უსირცხვილონი! ორი წელია მებრძვიან და ერთ დღესაც კი არ მიბაძეს საფრანგეთის დამარცხებული არმიის გენერლებს. არც აწი აპირებენ დაწინებებას. ჰებელსს ვეტყვი ყველა მტრები, ვინც რუსეთს ეხმარება ბოლშევიკებად მონათლოს... ფრონტიდან ცუდი ამბები მოდის. ჩემი ჯარები ნადგურდებიან. ჩეხებს, პოლონელებს, ფინებს, რუმინელებს არ უნდათ ჩემი სახელისათვის სიკვდილი. ლალატია ნამდვილი ლალატი. საბჭოთა საინფორმაციო ბიუროს ცნობამ ბრაზი მომგვარა: „დღის განმავლობაში ფრონტზე მნიშვნელოვანი არაფერი მომხდარა. განადგურეთ მტრის ორი დივიზია...“ ჰმ!.. ირონიაც ასეთი უნდა: ერთ დღეში ორი დივიზია გამინადგურეს და „მნიშვნელოვანი არაფერი მომხდარა“... მათთვის შეიძლება ეს ასეც იყოს, მაგრამ ჩემთვის... ჩემთვის... ახ, რა კომმარული ლამეა! მომეცით ბავარიის ლუდი, შამპანის ღვინო, სლავური არაყი! იქნებ გული დავიმშვიდო.

ძველ პარტიზანს, დენის სოკოლს ბევრჯერ ახსოვს მტრებთან ბრძოლა, თეთრგვარდიელ მრავალ ქოფაკს ზურგზე ცეცხლი აუბოლა. ახლაც, როგორც კოლმეურნეს, შრომის ფრონტზე ცნობილ გმირსა, ბრძოლის დროშა არასოდეს დაუხრია წუთით ძირსა.

№-ის ოლქი მომხდურ ძალებს დროებით რომ დარჩათ ხელში, დენისმა მყის ხანძრის ალი გააჩაღა თვის სოფელში. — „აბა, მარჯვედ, — შესძახოდა ის პარტიზანს ვაჟაკებსა, — რაც აქ გვრჩება, მტერს არ მივცეთ, დე მის ნაცვლად დარჩეს ცეცხლსა“

და დღე ისე როგორ გავა, როგორ მოვა ისე ღამე, თუ პარტიზან მეზობლებმა მტერს ბედი არ გაუშხამეს? აქ რკინიგზის ლინანდაგის უცბად ხაზი აიყრება და უფსკრულში გადევნება, მატარებლის გრძელი წყება.

იქ ფაშისტთა ბანაკსა და ალაღს — ხანძრის შეპყრავს რგოლი, ავერ, სხვაგან მტრის „უძღვეველ“ ლაშქარს ასდის ზურგზე ბოლი. ერთის სიტყვით, შემოჭრილ მტერს დაეხლართა ყველგან გზანი: წინ წითელი არმია სცემს, ზურგში კიდევ პარტიზანი.

და დენისის ხელოვნება, ამ ბრძოლაში გაგანცვიფრებთ, ათას მარჯვე ხერხს მიმართავს, ათას ოინს მოიფიქრებს. აი, დენის გამოვიდა ხელკალათით დატვირთული, მიღის რალა, ვითომ დინჯად, რთულ ფიქრებში ღრმად გართული.

კალათი ხელყუმბარებით სულ პირამდე არის საცხე ნილაბად კი — მას ზემოდან თეთრი პური აძევს თავზე. მიღის ჯიქურ, ფაშისტების სადაც მოზრდილ ბანაკს სძინავს, — ეი, „ვინ ხარ“. ესმის უცბად და ცხრა კაცი ხვდება წინა.

— მე გლენი ვარ, ამ სოფელი — მიუგებს მათ დენის, — პოდა, მოხუცი ვარ, ავადმყოფი, მე გაქცევა რად მინდოდა? მე პირიქით, ეს მცირედი ძღვენიც მსურდა მომეტანა, სტუმრებისთვის მასპინძლობა, ვალად რომ გვდევეს, არ ვგოდნობ განა?

აი თეთრი პურის ყუა, მის ქვეშ — ბევრი ტკბილის კვერი, ზრუნვით ნამცხვარ-ნახელავი, თქვენთან მომაქვს ყველაფერი. თეთრი პურის დანახვაზე დორბლი მოსდით ფაშისტ ტურებს. და კალათის წასართმევად ყველა ხელებს აფათურებს.

— აბა, ასე რა წესია, — ეუბნება დენის დინჯად, — მიმიყვანეთ თქვენს უფროსთან ის მიიღებს და გასინჯავს... მიჰყავთ მართლაც. და როდესაც სარდალს ხედავს, ხედავს ბანაკს, მჭიდროდ ჩამდგარ ტანკების მწკრივს, და საჭურველს გადანალავს.

ის ხელკალათს მოიმარჯვებს და სახერხო ადვილს დგება, დიახ, აი, მცირე ძღვენი მოგართვითო ეუბნება. „აი, ეს თქვენ, ეს თქვენ, ეს თქვენ“. და დენისმა უეცარად, ფაშისტებს ხელყუმბარები სეტყვასავით დააყარა.

და როდესაც ხედავს დენის მიმობნეულ მტრების ბურღლას, მას არ უკვირს, მან პირიქით, მაღიანად შეუკურთხა: — „ეს, ძაღლებო, საუზმეა, სადილს კიდევ მოგიმზადებთ, ვიდრე მიწით არ გავაძლობთ, ყველა მომხდურ არამზადებს“.

და გასწია, რომ აცნობოს თავის მამაც მეგობრებსა, თუ რა კერძი მოუმზადონ სადილისთვის — მომხდურ მგლებსა. რომ თავისი ვაჟაკობით მხარში უდგნენ წითელ ლაშქარს, მასთან ერთად, გულშიაც და ზურგშიც სცემდენ ბილწ მტერს — ლახვარს.

ანუ ფორმა და

შინაარსი

გერმანელი ფაშისტების „გმირული იერიში“.

ერთი პოლკის შესახებ

ესტატე შუშუძე მთელ თავისუფალ საათებს მეზობლებში და ქუჩაში ჩურჩულს და ლაყობას ანდომებდა. ჯერ კიდევ მშვიდობიანობის დროსაც არ უყვარდა ესტატეს რაიმე მოვლენის შესახებ შეუშფოთებელი საუბარი. ისეთ უხიფათო და ჩვეულებრივ შემთხვევასაც კი, როგორცაა, ესტატე, თეატრში წასვლა, იგი ასეთი საიდუმლო ტონით გადასცემდა თავის მეზობელ მათეს.

— მათეს გაუმარჯოს, — იტყოდა ესტატე და ჩურჩულით კითხვდა: — კაცო შენ ამ ცოტა ხანში თეატრში ხომ არ ყოფილხარ!

— არა, არ ვყოფილვარ... რატომ შეკითხები, ცუდი ხომ არაფერი მომხდარა? — შემინდებოდა მათე.

— მაინც რამდენი ხანია არ ყოფილხარ!? — კვლავ საიდუმლო ტონით კითხვდა ესტატე.

— ერთი თვეა არ ვყოფილვარ. თუ ძმა ხარ, ჩქარა მითხარი, ცუდი ხომ არაფერი გაგივია!

— რამხელას ყვირი კაცო, ქვეყანას კი არ მინდა გავაგებინო, — გაუჯავრდებოდა ესტატე მეზობელს და თუ დაინახავდა ვინმეს, რომელიც უკრს უგდებდა მათ საუბარს, შეუყვირებდა: — რას გაჩერებულხარ ბიძიკო, მაიმუნების თამაში ხომ არ არის?!.. წამოდი აქეთ მათე... ჰო, იმას გეუბნებოდი. მაშ, შენ ერთი თვეა თეატრში არ ყოფილხარ?

— არ ვყოფილვარ, შენ ოჯახდასაქცევო, მითხარი რა მოხდა!

— რა მოვივიდა ბიჭო, კაცის ფერი აღარ გაქვს... საშიშია კი არაფერი მომხდარა... მე ვიყავი წუხელ თეატრში და მეინტერესებოდა შენც თუ იყავი.

გაჯავრებული მათე სწრაფად გასცილდებოდა ენაჭარტალა მეზობელს.

ესტატეს მსგავსი საუბრით ბევრჯერ დაუფრთხია ნაცნობ-მეგობრები.

— ახალი ამბავი გაიგეთ? — იკითხავდა ესტატე.

— არა.

— არც მე გამივია, მაგრამ ფაქტი კია, რომ ვერ არის საქმე კარგად.

პირსისხლიანი მტრის თავდასხმისა და ომის დაწყების შემდეგ ესტატემ მთელი მამუტაბით მოუშვა გულა. მისი საუბრის შინაარსი მუდამ ერთიდაიგივე იყო:

— „წუხელ ამბობდნენ, რომ... ვიღაც ლაპარაკობდა, რომ... ქუჩაში გავიგონე, რომ... ისეთი რამ გავიგე, რომ...“

კრუ და გადაჭარბებული ხმის გავრცელებით ესტატე ზოგიერთ გულუბრყვილო მოქალაქეებში პანიკას ჰქმნიდა.

პირველყოვლისა, ესტატემ ცოლს უბრძანა:

— ჩქარა გახმეთ სამიოდე ფუთი პური, მოიმარაგეთ შაქარი, ბრინჯი, მარილი...

ესტატემ, ასე გასინჯეთ, მწვანლის მომარაგებაც იწყო და ძალიან ნაღვლობდა, რომ ვერ მოახერხა ნაყინის მომარაგება.

— ეს ოხერი ასი ცალი ესკიმო ჩავაწყე, მაგრამ მეორე დღით ნაყინის მაგიერ თეთრი სითხე დამხვდა... ხანდახან პირს მაინც გაიგრილებდა კაცი, ვინ იცის რამდენხანს გაგრძელდება ომი!

დიდხანს აღარ აცალეს ესტატე შუშუძეს ენაჭარტალობა და პანიკის გავრცელება. მეზობლებმა შეატყობინეს სათანადო ორგანოებს მისი ლაყობის შესახებ და ყბედ ესტატეს სათანადო ადგილას მიუჩინეს სათანადო ადგილი.

მუსოლინის გოლაბა

გერმანიამ რუმინეთის საზღვარზე ფრონტის გასამაგრებლად 2—3 დღეშია მოსთხოვა იტალიას.

ს ა ს ნ ო რ თ ი უ ნ ი ვ ე ნ ე ლ ი
ნახ. გ. ლომიძისა

(გაზეთებიდან)

გაჰკიოდა ვით ტურა
სევდა შემოწოლილი,
იტალიის „მესია“ —
ვერაგი მუსოლინი.

შიტლერის მზეს ფიცავდა
ულვაშით, და წვერითა,
და მის ფეხთა ნატერფალს
ლოკდა ენის წვერითა.

ცემით ბევრჯერ ზურგზედა
ადენია ბოლია,
(მუდმივ დამარცხებაში
აბა ვინ ყავს ტოლია!)

გვერდებშემოღეწილი
მაინც დაკინკილობდა,
„ფიურერის“ სამოდ
რაინდოპას ცდილობდა.

დავალეზაც მიიღო:
მოგვაშველე ჯარო,
გააგზავნეთ რუმინეთს,
შეჰკარით საზღვარიო.

არ გაბედო უარი
ამ უკუღმართ დროშიო,
თორემ წაგაჩინდრიკებ
ვირის აბანოშიო!

თან დაჰპირდა: „საბჭოეთს
მოვსპობთ ორ-სამ დღეშიო,
იმდენ ნადავლს მიიღებ
გეყოს სიცოცხლეშიო!“

აკნავლდა მუსოლინი,
ღონე შემოღეული,
სად მონახოს მეტროლნი?
კვნისის გულამღვრეული.

ორ ცეცხლშუა ტრიალებს
იტალიის „გენია“,
„ფიურერის“ სამოდ
სად მონახოს ძღვენია?

სევდით გასცქერს მიდამოს
შერცხვენილი სახელით,
და ქარს მიაქვს ამაო
მოწოდება, ძახილი...

ზიზიკო

მწონავი — თქვენ იწონით ორმოცდაათ კილოს.

ვაშისტი ოფიცერი — მაშასადამე ჩემი მარცხენა ფეხი, მარჯვენა ხელი და მარცხენა ხელის ორი თითი ბოლშევიკებთან ომის დაწყებამდე ოცდაათ კილოს იწონიდნენ...

„მამაშები“

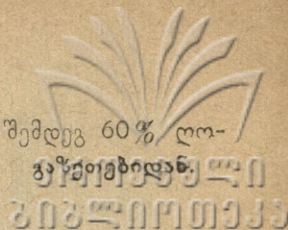
გერმანელმა ფაშისტებმა აღმოსავლეთის ფრონტზე გადაყვანის მიზნით ოკუპირებულ ქვეყნებიდან და შვეიცარიის საზღვრებიდან მოხსნეს ჯარისკაცები და მათ ნაცვლად ინვალიდები დააყენეს.

გერმანელი ჯარისკაცი — ნაბიჯით, იარ! აგრე! სწორება მარჯვნივ! უოჩალ, მე მწამს, რომ თქვენი გმირობით და ვაჟაკობით ასახელებთ ფიურერის არმიას.

მუდამ მავნედ ითვლებოდა
 მოლაყბე და უსაქმური,
 არაოდეს არ გვმართებდა
 ჩვენ იმათთვის გვეგდო, ყური;
 მით უმეტეს ესლა, როცა
 უღმობელი ომი არი,
 მოლაყბე და მოჩურჩულე
 გახდნენ გველზეც საზიზლარი.

ცირა იჯდა ჭადრის ძირას,
მიეახლა ვაჟი ცირას,
უთხრა: „გეტყვი მე იცი რას?
ბრძოლის ველად მე დღეს მივჭრი,
თან მიმყვება შენზე ფიჭრი!“

—„მტრის წინ—სთქვი—ქედს არ მოიხრი?!“

—„უწინამც კი მოვკვდე ბარემ,
თუ ვერ ვარგო მშობელ მხარეს,
თუ ვერ ვჟლიტო ჩვენი მტრები,
საზიზღარი ფაშისტები.
რომ მოუნდათ ჩვენი პური,
უნდა მიეცხოთ მათ პანლური,
ბრძოლის ველი არ მაშინებს,
მე ჯაბანი არა, არ ვარ,
მაგრამ შენ ნუ მაწყენინებ,
შენ მითხარი თუ გიყვარვარ?“

—„დაიცადე, ჯერ მითხარი:
შენ გიცდია ღონე-ძალი? —
საბჭოეთის მუხანათ მტრებს
უგემნიათ შენი ხმალი?
მტერს უგრძნია შენი რისხვა
მდგარხარ მის წინ, როგორც კაჟი?
მე არ მიყვარს არავინ სხვა,
მე მამაცი მიყვარს ვაჟი.“

—„თეთრ ფინელებს ახსოვთ ჩემი
შავარდენის მსგავსი ფრენა.
არა ერთგზის ტირილ-გლოვად
შეფუცვალე იმათ ღხენა...
მაგრამ მითხარ, შენ გიყვარვარ?!
ალარ ძალმიძს მეტი თმენა.“

—„თუ ასეა, შენ ყოფილხარ
ჩემი ტოლი, ჩემი ფარდი.
მხოლოდ ულიტე ფაშისტები,
სხვა ნურაფრის ნუ გაქვს დარდი.
ვერ ვამბობდი, თორემ გულში
მეც მომწონდი, მეც მიყვარდი!“

—„სამართლიან საქმისათვის
ბრძოლით მთა-ველს გადავლახავ,
გამამხნევებს შენი ტრფობა,
საიდუმლოდ რომ ვინახავ.
სამშობლოსთვის! სტალინისთვის!
მე ვიბრძოლებ უშიშარად,
საბჭოეთის პატრიოტად
მე დაერჩები გწამდეს მარად!
ვფიცავ, თვის ბედს შეინანებს
ის წუბაკი „არიელი“.
შენ იყავი ჩემი ნესტან,
მე ვიქნები ტარიელი!“

—„შენ ბრძოლაში მედგრად იყავ,
მარჯვედ გეპყრას ხმალი ხელში,
და როდესაც დაბრუნდები
ვალმოხდილი ჩვენს სოფელში,
ჩვენი შეყრა და ქორწილი
ყველა კეთილს გაახარებს,
მერე კი... ნორჩ მოქალაქეს
ჩვენ მივუძღვნით მშობელ მხარეს.“

ჟიკიმიელი

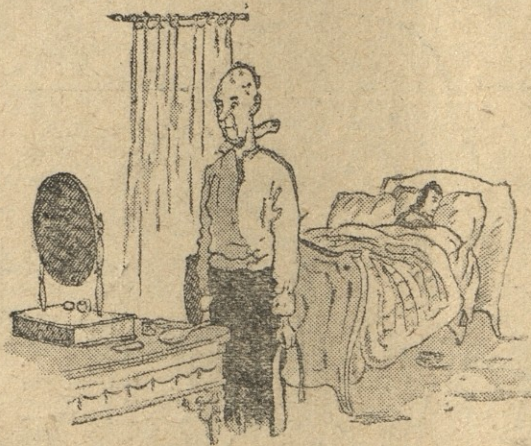
ჰოლანდიაში გერმანელ ფაშისტების შესვლის შემდეგ 60% ლორებისა უკვე დაკლულია.

— ეჰ, ისეთი დრო დადგა, რომ ჩვენში ძმა ძმასაც აღარ ინდობს.
— ?
— განა ვერა ჰხედავ გერმანელი ფაშისტები რა დღეს გვაყენებენ.

ერთი სიყვარული
ვაშისაჟი კორეისკონლანგისა

ნახ. რ. გორდელაძისა

ცოლი: დაწეკი პაულ, რას იყურები ამ-
დენხანს სარკეში?
ქმარი: ვუყურებ ჩემს თავს და მიკვირს,
რამდენი სიცრუის წერა შემძლება.

„ახსნელი“

გერმანელი ფაშისტი ჰოლანდიელ გლეხის
თავლაში შევიდა და დაბმული ღორი ახსნა.

— რატომ ხსნით, ჰერ, — მიმართა
გლეხმა, — ეგ მე მესაჭიროება.

— სულელო, — მიუგო ფაშისტმა, — მსო
ფლიოს ბედი ზურგზე მაწევს, ქვაყანა უნდა
დავიხსნა და შენ ღორის წაყვანაზე მედავები?

მეორე დღეს ფაშისტმა დაბმული ძროხა
მოხსნა იმავე გლეხის თავლაში და გაბრაზე-
ბულ ჰოლანდიელის უკმაყოფილებას ასე
უბასუხა:

— შეუშვი მაგ თავში, რომ ქვეყანა უნდა
ვიხსნა.

მესამე დღეს იმავე ფაშისტმა ხარი ახსნა
იმავე თავლაში. თავლის პატრონმა უბრა-
ლოდ ჰკითხა ფაშისტს:

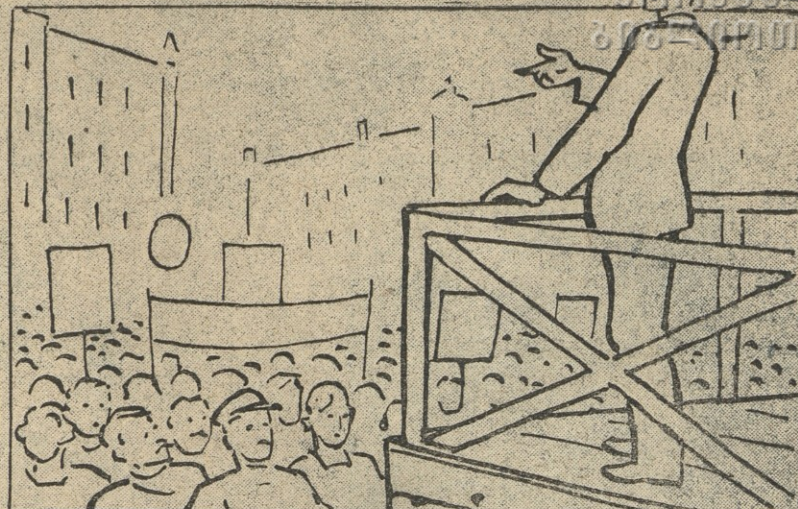
— ჰერ, პირუტყვების ხსნა თუ გქონდა
განზრახული, ქვეყნის ხსნას რაღას იგო-
ნებდი, რა საჭირო იყო!

გია

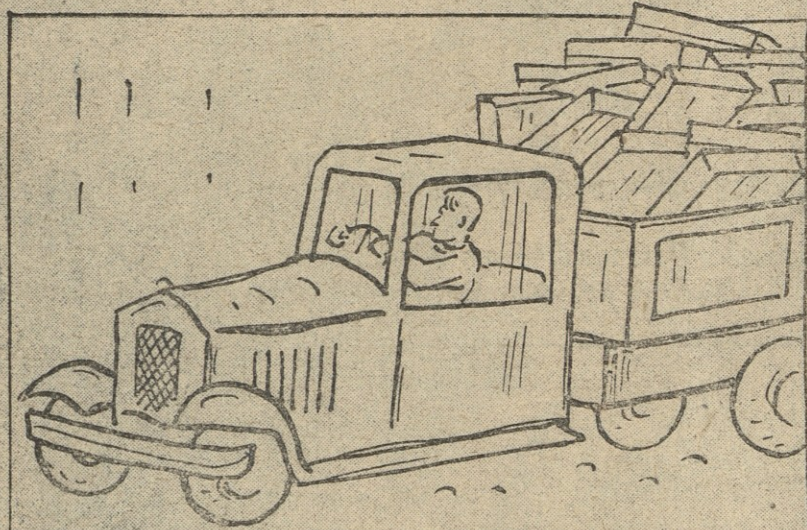
ნახ. ს. ნადარეშიძისა

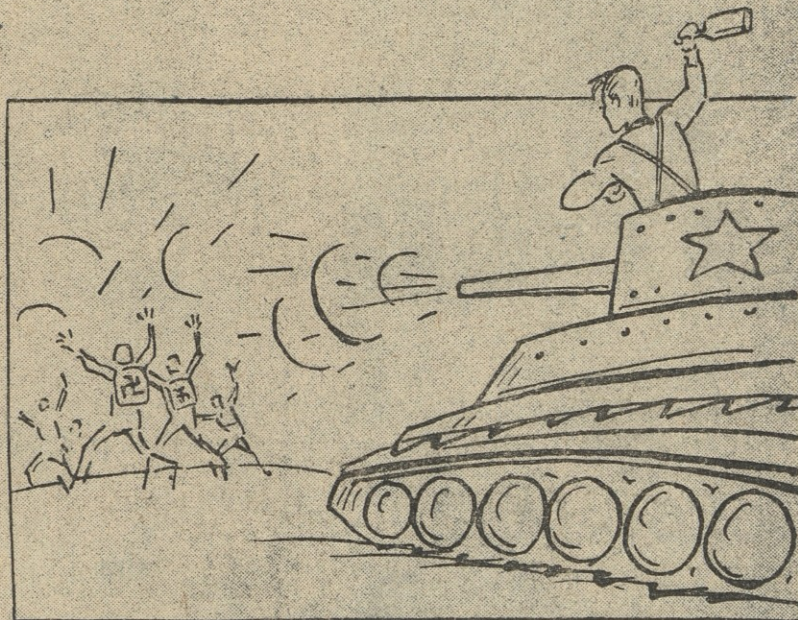
1. ამ პოზაში იგი პოლიტიკურ მეცნიერებათა დოქტორად გამოიყურებოდა.

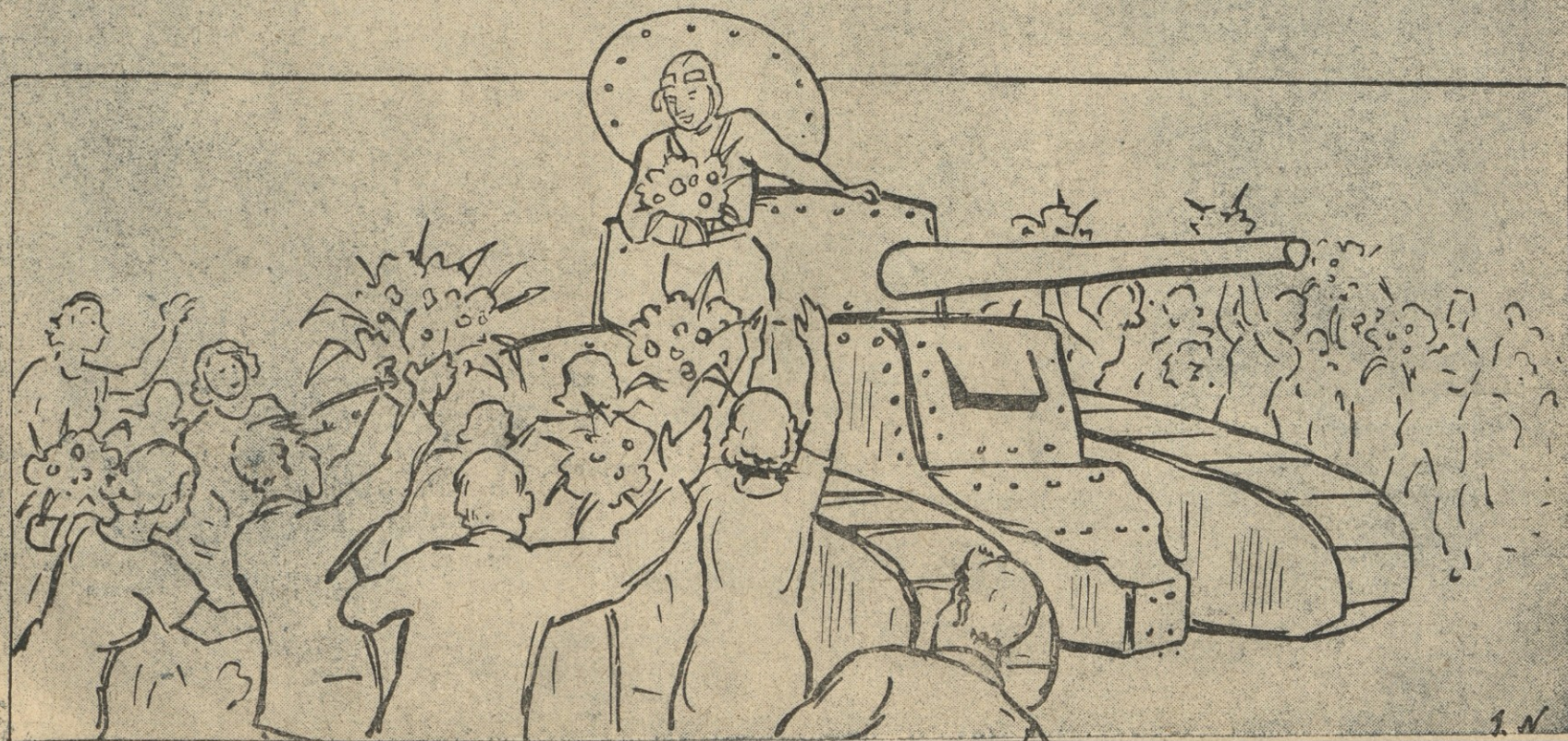
2. აქ გამობრძმედილ ავტატორად სჩანდა.

3. აქ ჩვენ ვხედავთ, რომ იგი ჩვეულებრივი შოფერია.

4. ფაქტიურად კი აი, ვინ ყოფილა.

5. მომავალში მან ყვავილების მოვლასე უნდა იზრუნოს.

1. N